

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP-4110-01-05/2012

Warszawa, dnia **16** lipca 2012 r.

Pan
Paweł Marcin Bednarczyk
Burmistrz Tłuszcz

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Tłuszczu kontrolę w zakresie planowania i realizacji przez Gminę Tłuszcz (zwanej dalej Gminą) zadań w zakresie oświetlenia przestrzeni publicznej w okresie 2009 r. – I kwartał 2012 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym 19 czerwca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości², realizację przez Gminę Tłuszcz zadań w zakresie objętym kontrolą.

Formułując ocenę pozytywną, NIK uwzględniła w szczególności wywiązywanie się Gminy z obowiązku finansowania oświetlenia ulic, placów i dróg znajdujących się na jej terenie, w tym zapewnienie modernizacji i uzupełnienia punktów oświetleniowych dróg i placów.

Stwierdzone w toku kontroli NIK nieprawidłowości polegały na:

- przedłożeniu przez Burmistrza Gminy projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (zwany dalej Projektem założeń) z opóźnieniem uniemożliwiającym Radzie Gminy jego uchwalenie w terminie określonym art. 17 ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw³ (zwana dalej ustawą zmieniającą Pe).

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm. oraz na podstawie art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. Nr 227, poz. 1482 ze zm.) stanowiącym, że do postępowań kontrolnych niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy sporządzeniem wystąpienia pokontrolnego, stosuje się dotychczasowe przepisy.

² Przy ocenie realizacji zadań gminy z zakresu oświetlenia miejsc publicznych zastosowano trzestopniową skalę ocen, tj: ocenę pozytywną, ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i ocenę negatywną.

³ Dz. U. Nr 21, poz. 104.

- niezweryfikowaniu danych dotyczących ilości posiadanych punktów świetlnych i ich przyporządkowania do poszczególnych miejsc publicznych, przekazanych przez Zakład Energetyczny i nieposiadaniu aktualnych danych w tym zakresie,
- nierejestrowaniu wpływających do Urzędu wniosków w sprawie oświetlenia miejsc publicznych w ewidencji skarg i wniosków, co było niezgodne z art. 254 Kodeksu postępowania administracyjnego⁴ (dalej: Kpa) oraz udzielaniu odpowiedzi dotyczących złożonych wniosków o instalację oświetlenia, w których informowano o odmowie realizacji wniosku, nie spełniających wymogów określonych w art. 238 Kpa.

1. Gmina realizowała obowiązek finansowania kosztów oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych określony w art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne⁵ (zwanej dalej ustawą Pe). W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 marca 2012 r., wydatki z tym związane wyniosły 3 107 138,96 zł, co stanowiło 2,11% ogółu wydatków w tym okresie. Środki te przeznaczono na oświetlenie 152,9 km dróg gminnych (75% układu drogowego), 31,5 km dróg powiatowych (16%), 18,5 km dróg wojewódzkich (9%), parkingów, boisk i placów zabaw.

Kompleksowe umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz świadczenia usług jej dystrybucji, zawarte w 2004 r. na czas nieokreślony przez Gminę Tłuszcz z PGE Zakładem Energetycznym uwzględniały interesy Gminy poprzez zobowiązanie przedsiębiorstwa energetycznego do sprzedaży energii elektrycznej z zachowaniem obowiązujących standardów jakości obsługi zgodnie z przepisami ustawy Pe⁶. Również odnośnie świadczenia usługi dystrybucji energii elektrycznej PGE zobowiązał się do dostarczania energii elektrycznej o określonych parametrach do miejsc wskazanych w umowach. Jednocześnie, zgodnie z zapisami umów w przypadku niedotrzymania ww. standardów jakościowych gminie Tłuszcz przysługuje prawo do uzyskania bonifikaty lub upustu na zasadach określonych w Taryfie Operatora Systemu Dystrybucji⁷. Gmina dokonała zmiany taryfy opłat za energię elektryczną, określonej w obowiązujących od 2004 r. umowach. Cena zakupu energii elektrycznej została zmieniona z 0,3083 zł/kWh na 0,2958 zł/kWh, a jej dystrybucja z 0,1997 zł/kWh na 0,1156 zł/kWh. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że należy kontynuować rozpoczęte działania odnośnie przygotowania i przeprowadzenia przetargu nieograniczonego na dostawę energii elektrycznej, co może przynieść Gminie znaczne oszczędności w zakresie ponoszonych kosztów za zakup energii.

W badanym okresie, jak wyjaśnił Pan Burmistrz, nie podejmowano decyzji o czasowym wyłączeniu oświetlenia miejsc publicznych na terenie Gminy ze względów oszczędnościowych.

2. Kontrola wykazała, że w Urzędzie Miejskim w Tłuszczu brak jest aktualnych informacji odnośnie stanu oświetlenia miejsc publicznych na terenie gminy Tłuszcz. W Urzędzie dysponowano jedynie dokumentem sporządzonym 31 maja 2010 r. przez Zakład Energetyczny PGE Dystrybucja S.A., z którego wynika, że wszystkie znajdujące się na terenie gminy punkty świetlne w liczbie 2 996 stanowią jej własność. Brak aktualnych danych odnośnie liczby punktów świetlnych stanowiących własność gminy skutkowało przyjęciem w umowie na konserwację oświetlenia zawartej 31 stycznia 2012 r., danych wyszczególnionych w dokumencie przedsiębiorstwa energetycznego z 31 maja 2010 r.

⁴ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.)

⁵ Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.

⁶ § 3 ust. 1 zawartych umów.

⁷ § 3 ust. 3 zawartych umów.

3. W trakcie kontroli ustalono, że Burmistrz Tłuszcz opracował Projekt założeń Gminy Tłuszcz na lata 2012-2027. Dokument ten został sporządzony zgodnie z zakresem określonym w art. 19 ust. 3 ustawy Pe, uwzględniał informacje pozyskane m.in. od PGE Dystrybucja S.A. Oddział Warszawa z zakresu planów inwestycyjnych i kierunków rozwoju przedsiębiorstwa na terenie Gminy. Zgodnie z art. 19 ust. 5 i 8 Prawa energetycznego, Projekt założeń został zaakceptowany przez Zarząd Województwa Mazowieckiego a założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe zostały przyjęte uchwałą Rady Gminy w Tłuszczu w dniu 29 maja 2012 r.⁸, tj. ponad dwa miesiące po terminie określonym w art. 17 ustawy zmieniającej Pe. Przyczyną niedotrzymania ustawowego terminu, było zbyt późne przedłożenie Projektu założeń Radzie Gminy z powodu, jak wyjaśnił Pan Burmistrz, zmian organizacyjnych w Wydziale Urbanistyki i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego. NIK zwraca uwagę, że nieuwzględnienie w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Tłuszczu⁹ zadań z zakresu oświetlenia przestrzeni publicznej, może utrudniać właściwe realizowanie tych zadań.

4. W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 marca 2012 r. gmina Tłuszcz wydała na zadania inwestycyjne dotyczące budowy oświetlenia ulicznego łącznie 636 845,53 zł, co stanowiło 0,4 % ogółu wydatków w tym okresie¹⁰. W wyniku zrealizowanych inwestycji, m.in. zamontowano 304 nowe oprawy oświetleniowe, 43 słupy, 11 skrzynek SON¹¹. Wartość przeprowadzonych inwestycji została uwzględniona w ewidencji majątku trwałego. Na zadania remontowe i zakup usług mających na celu utrzymanie prawidłowego działania oświetlenia ulicznego w badanym okresie wydatkowano łącznie 345 645,89 zł, co stanowiło 0,2 % ogółu wydatków gminy poniesionych w tym okresie.

Gmina przeprowadziła w latach 2003-2004 modernizację oświetlenia ulicznego, w wyniku której wymieniono wszystkie oprawy oświetleniowe z ręciovych na energooszczędne oprawy sodowe, a także zamontowano w punktach sterowania oświetleniem 60 zegarów astronomicznych. NIK zwraca jednakże uwagę, że w okresie objętym kontrolą, gmina Tłuszcz nie planowała i nie realizowała dalszych działań racjonalizujących użytkowanie energii elektrycznej i promujących rozwiązania zmniejszające zużycie energii elektrycznej na terenie gminy, do czego zobowiązuje art. 18 ust. 1 pkt 4 Prawa energetycznego.

5. W okresie 2009 – I kwartał 2012 r. gmina Tłuszcz wydała na konserwację oświetlenia ulicznego łącznie 196 697,07 zł, tj. 0,1% ogółu wydatków gminy poniesionych w badanym okresie. W okresie objętym kontrolą, zapewniono sprawność i konserwację oświetlenia ulicznego na terenie gminy Tłuszcz. W latach 2009-2011 zawarto trzy roczne umowy na konserwację oświetlenia miejsc publicznych z firmą ELMONT Budowa Linii Elektroenergetycznych, których wartość netto nie przekraczała kwoty 14 000 EUR, od której istnieje obowiązek stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹² (zwanej dalej Pzp). Natomiast w 2012 r., w wyniku przeprowadzonego zgodnie z przepisami ustawy Pzp przetargu nieograniczonego, zawarto roczną umowę z firmą Energo-Mar. Na podstawie ww. umów, pracownicy Urzędu Miejskiego w Tłuszczu przeprowadzili w latach 2009-2012 siedem kontroli mających na celu sprawdzenie

⁸ Uchwała Nr XIV.144.2012 z dnia 29 maja 2012 r.

⁹ Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 57/2011 Burmistrza Tłuszcza z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Tłuszczu.

¹⁰ Wartość poszczególnych inwestycji nie przekraczała kwoty 14 000 EUR, od której istnieje obowiązek stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

¹¹ Szafy Oświetlenia Ulicznego SON służące do rozdziału energii elektrycznej oraz do zabezpieczenia urządzeń elektrycznych przed skutkami zwarć i przeciążeń.

¹² Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

funkcjonowania i stanu technicznego oświetlenia miejsc publicznych. W ich wyniku, za przekroczenie umownego terminu napraw oraz przekroczenie dopuszczalnej ilości nieświecących lamp, konserwatorowi pięciokrotnie naliczono kary w łącznej wysokości 3 080,0 zł. Pozostałe zgłaszane w okresie objętym kontrolą awarie (ok. 3,5 tys.), były usuwane na bieżąco, zgodnie z terminami określonymi w umowach na konserwację oświetlenia.

6. W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono skarg dotyczących oświetlenia miejsc publicznych na terenie gminy Tłuszcz. Stwierdzono jednakże, iż 18 wniosków o zainstalowanie oświetlenia ulicznego, złożonych do Urzędu (w okresie od listopada 2010 r. do marca 2012 r.) nie zostało ujętych w rejestrze skarg i wniosków, co było niezgodne z art. 254 Kpa. W dwóch przypadkach, udzielenie odpowiedzi nastąpiło z przekroczeniem określonego w art. 237 §1 Kpa terminu. Wnioski rozpatrzone negatywnie nie zawierały uzasadnienia faktycznego i prawnego, co stanowiło naruszenie art. 238 §1 Kpa.

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. Podjęcie działań w zakresie zweryfikowania stanu własności punktów świetlnych oraz pozostałej infrastruktury oświetleniowej, a także działań promujących rozwiązania zmniejszające zużycie energii na obszarze gminy.
2. Rzetelne ewidencjonowanie w rejestrze skarg i wniosków wpływających do Urzędu Miejskiego w Tłuszczu wniosków dotyczących oświetlenia miejsc publicznych oraz zapewnienie ich rozpatrywania zgodnie z przepisami Kpa.
3. Uwzględnienie w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Tłuszczu zadań z zakresu oświetlenia miejsc publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli, Departament Administracji Publicznej, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.